

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

VAIDEOTSUS
avaliku teabe asjas nr 2.1-3/17/22

Otsuse tegija	Andmekaitse Inspektsiooni vaneminspektor Raavo Palu
Otsuse tegemise aeg ja koht	16.01.2017 Tallinnas
Vaide esitamise aeg	03.01.2017
Teabevaldaja	Politsei- ja Piirivalveamet aadress: Pärnu mnt 139, Tallinn e-post: ppa@politsei.ee
Vaide esitaja	Eraisik e-posti aadress: xxxx

RESOLUTSIOON:

Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lg 1 punkti 1 ning haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 4 alusel

otsustan:

- 1) **jätta vaie rahuldamata;**
- 2) **teha vaideotsus teatavaks vaide esitajale ja teabevaldajale.**

VAIDLUSTAMISVIIDE:

Vaide esitaja saab käesoleva otsuse vaidlustada 30 päeva jooksul, esitades halduskohtumenetluse seadustiku kohase kaebuse Tallinna Halduskohtusse. Vaideotsuse tühistamist saab nõuda üksnes koos teabevaldajalt teabe väljastamise nõudega, mis jäi vaideotsusega rahuldamata.

FAKTILISED ASJAOLUD:

1. Vaide esitaja esitas Politsei- ja Piirivalveametile (PPA) 02.01.2017 teabenõude, millega soovis saada tema kohta esitatud avaldust koos selle lisadega. Konkreetsemalt oli tema sooviks: „*Teavitada politsei menetlusotsusest antud kaebuse lahendamisel ning esitada mulle teabenõude vastusena nimetatud avaldus koos lisadega ning avalduse vastus. Samuti soovin infot võimalikest menetlustoimingutest, mida Politsei- ja Piirivalveamet on pidanud vajalikuks nimetatud kaebuse laekumise järgselt läbi viia. Juhul, kui soovitud teave sisaldab muuhulgas ka juurdepääsupiirangu teavet, palun teabenõue täita teabe osas, millele juurdepääsupiirang ei laiene.*“
2. PPA keeldus teabenõude täitmisest 02.01.2017 järgnevate põhjendustega: „*Vastuseks Teie selgitustaotlusele teatan, et kuriteokaebust ei ole esitatud ega koostatud kriminaalmenetluse alustamata jätmise teatist, mistõttu puudub kohustus Teie teavitamiseks vastavalt KrMS §198 lg 2. Avaldus ja vastus sellele on tunnistatud asutusesiseks piiratud juurdepääsuga teabeks vastavalt Avaliku teabe seaduse § 35 lg 1 p 12 tähtajaga kuni 29.11.2091, mistõttu dokumente, mida nõuate, ei ole võimalik*

Teile väljastada.“

3. Vaide esitaja esitas PPA-le 03.01.2017 korduva teabenõude koos selgituste ja põhjendustega, mis eesmärgil soovitud teavet vajatakse. Teabenõudes sooviti PPA-le esitatud avaldust, mis sisaldas ka tema isikuandmeid; sama avalduse lisana saadetud fotosid; PPA vastuskiri selle avalduse esitajale; ning nimekiri nendest menetlustoimingutest, mida PPA on pidanud vajalikuks selle avalduse järgselt sooritada.
4. PPA keeldus teabenõude täitmisest 03.01.2017 järgnevate põhjendustega: „*Vastuseks Teie teabenõudele teatan, et seda ei ole võimalik täita, kuna tulenevalt dokumentide ühtsest kontekstist AvTS § 35 lg 1 p 12 kohaselt seatud piirang laieneb Teie poolt teabenõudes nõutud dokumentidele (s.o avaldusele, fotodele ja vastuskirjale) täies ulatuses, kuna need sisaldavad ka teiste isikute eraelulisi andmeid. Vastavalt Isikuandmete kaitse seaduse § 20 lg 1 p 1 andmesubjekti õigust saada teavet ja enda kohta käivaid isikuandmeid isikuandmete töötlemisel piiratakse, kui see võib kahjustada teise isiku õigusi ja vabadusi. Teie poolt nõutud dokumente on võimalik väljastada üksnes kohtu nõudel ja kohtule.*“ Samuti teavitati, et kuna menetlustoiminguid ei sooritatud, siis selles osas ei ole võimalik teabenõuet täita.
5. Vaide esitaja esitas 03.01.2017 Andmekaitse Inspektsioonile vaide PPA tegevusele teabenõude täitmata jätmise osas.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:

„2.1. *EV Põhiseaduse § 44 kohaselt on kõik riigiasutused, kohalikud omavalitsused ja nende ametiisikud kohustatud seaduses sätestatud korras andma Eesti kodanikule tema nõudel informatsiooni oma tegevuse kohta, välja arvatud andmed, mille väljaandmine on seadusega keelatud, ja eranditult asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud andmed;*

2.2. *Avaldaja arvamuse ja AvTS § 3 lõige 1 kohaselt on avalik teave mis tahes viisil ja mis tahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on saadud või loodud seaduses või selle alusel antud õigusaktides sätestatud avalikke ülesandeid täites. Seega saab teabenõude korras küsida koopiaid olemasolevatest dokumentidest;*

2.3. *PPA riigiasutusena on avaliku teabe valdaja AvTS § 5 lõige 1 punkt 1 alusel;*

2.4. *AvTS § 15 lõige 2 kohaselt on teabevaldaja kohustatud igakülgselt abistama teabenõudjat teabenõude esitamisel ning teabenõudjale vajaliku teabe, selle asukoha ja teabenõudjale sobivate võimalike juurdepääsuviiside väljaselgitamisel;*

2.5. *AvTS § 35 lg 1 p 12 kohaselt on teabevaldaja kohustatud tunnistama asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabeks sellise teabe, mis sisaldab isikuandmeid, kui sellisele teabele juurdepääsu võimaldamine kahjustaks oluliselt andmesubjekti eraelu puutumatumust;*

2.6. *Eraelu puutumatumust oluliselt kahjustava sisuga dokument võib olla võimalik väljastada nii, et see ei seostuks konkreetse inimesega (eemaldades nime ja teised isikut tuvastada võimaldavad andmed ning jättes alles avalikku huvi pakuva sisu);*

2.7. *Kui mingi dokument sisaldab piiranguga teavet, siis ei tähenda see avaldaja arvamuse kohaselt seada, et üldse teavet ei väljastata, sellisel juhul kaetakse kinni see osa teabest, millele kehtivad juurdepääsupiirangud ning väljastatakse see osa teabest, millele piirangud ei laiene (AvTS § 38 lg 2);*

2.8. *Eeltoodut on ka Riigikohus oma varasemas lahendis sedastanud, märkides: Teabenõude täitmisest ei saa keelduda ainuüksi põhjusel, et küsitud dokument/teave sisaldab muu hulgas piiranguga teavet (vt ka Riigikohtu 23.10.2003. a otsust nr 3-3-1-57-03, RT III 2003, 32, 324,*

punkt 20). Kui on võimalik, siis tagatakse juurdepääs üksnes sellele osale küsitud dokumendist/teabest, mida piirang ei puuduta (AvTS-i § 38 lg 2). Seega ei saa teabenõude täitmisest keelduda üksnes põhjusel, et dokument või dokumentide kogum sisaldab muuhulgas ka piiranguga teavet;

2.9. Juurdepääsupiirang seatakse igale dokumendile eraldi. Kui piiranguga teave on näiteks põhidokumendi lisa(de)s, siis on lihtne märkida piirang üksnes lisa(de)le;

2.10. Avaldaja arvamus kohaselt ei ole eluliselt usutav, et AvTS § 35 lg 1 p 12 alusel seatud juurdepääsupiirang saaks laieneda kogu [teise eraisiku] poolt esitatud avaldusele, sh fotodele või kogu PPA poolt koostatud ja [teisele eraisikule] edastatud vastusele.

Lähtuvalt eeltoodust, palun:

1. Kontrollida, kas PPA tegevus taotletud teabe väljastamisel või väljastamata jätmisel on olnud vastavuses PS § 44 tuleneva teabevabaduse põhimõttega ja õiguspärane;
2. Kohustada PPT't täitma taotleja 02.01.2017.a ja 03.01.2017.a teabenõuded teabe osas, millele juurdepääsupiirang ei laiene. “

TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED:

Keeldumise alus tuleneb AvTS § 23 lg 1 p 1 alusel. Nimetatud dokumentidele on kehtestatud juurdepääsupiirang AvTS § 12 lg 1 p 12 alusel.

PPA on hinnanud dokumentides sisalduvat teavet ning on seisukohal, et teavet ei ole võimalik osaliselt väljastada, kuna juurdepääsupiiranguga osa kinnikatmisel ei ole võimalik edasi anda dokumendi sisu. Teabenõudjale on PPA 03.01.2017 kirjaga nr 2.1-3/xx-x kirjas selgitanud, et tema õigust saada teavet piiratakse, kuna see võib kahjustada teise isiku õigusi ja vabadusi (IKS § 20 lg 1 p 1). Samas kirjas on ühtlasi teavitatud teabenõudjat, et menetlustoiminguid tema kohta ei sooritatud.

Juurdepääsupiirangute märkimise osas on selgitatud:

[Teise eraisiku] esitatud avaldus: Dokumendile on kehtestatud juurdepääsupiirang AvTS § 35 lg 1 p 12 alusel. Juurdepääsupiirangu aluse seadmise põhjuseks on see, et avaldus sisaldab [teise eraisiku] ja avalduses nimetatud kolmandate isikute eraelulisi andmeid, millele juurdepääsu võimaldamine kahjustaks oluliselt andmesubjektide eraelu puutumatust. Fotod, mida [vaide esitaja] teabenõude korras küsib, on lahutamatu osa avalduse sisust ning viitavad otseselt avalduses kirjeldatud sündmustele ja isikutele.

PPA vastus avaldusele: Dokumendile on kehtestatud juurdepääsupiirang AvTS § 35 lg 1 p 12 alusel. Juurdepääsupiirangu aluse seadmise põhjuseks on see, et vastuskirjas antud soovitustest on võimalik teha järeldusi avalduses toodud asjaolude ja isikute kohta, mis samuti võib oluliselt kahjustada avaldaja eraelu puutumatust.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

Avalik teave on mis tahes viisil ja mis tahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on saadud või loodud seaduses või selle alusel antud õigusaktides sätestatud avalikke ülesandeid täites (avaliku teabe seaduse (AvTS) § 3 lõige 1). Teabevaldajaks on riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutus (AvTS § 5 lg 1 punkt 1), sh Politsei- ja Piirivalveamet (PPA).

Kui isik taotleb teavet, milles sisaldub tema või kolmandate isikute juurdepääsupiiranguga isikuandmeid, tuvastab teabevaldaja teabenõudja isiku. Kui isik taotleb juurdepääsupiiranguga isikuandmeid kolmandate isikute kohta, teatab ta teabevaldajale teabele juurdepääsu aluse ja eesmärgi (AvTS § 14 lõige 2).

Teabenõude täitmisest keeldumist reguleerib AvTS § 23. Viidatud sätte lõikes 1 on olukorrad, mil teabevaldaja keeldub teabenõuet täitmast ning lõikes 2 on olukorrad, mil teabevaldaja võib keelduda teabenõude täitmisest. Keeldumisest tuleb teabenõudjat teavitada kirjalikult.

Teabenõude täitmisest ei saa keelduda ainuüksi põhjusel, et küsitud dokument/teave sisaldab muu hulgas piiranguga teavet (vt ka Riigikohtu 23.10.2003. a otsust nr 3-3-1-57-03, RT III 2003, 32, 324, punkt 20). Kui on võimalik, siis tagatakse juurdepääs üksnes sellele osale küsitud dokumendist/teabest, mida piirang ei puuduta (AvTS-i § 38 lg 2).

Vaide esitaja esitas PPA-le oma 02.01.2017 ning 03.01.2017 teabenõuded elektrooniliselt, kuid ta ei lisanud teabenõuetele enda digitaalset allkirja. Asjaolu, et isik lisab elektronkirja lõppu oma nime, isikukoodi ja telefoninumbri, ei ole üldreeglina piisav isiku tuvastamiseks. Samas märkis vaide esitaja oma teabenõuetes, et kui soovitud teave sisaldab juurdepääsupiirangulist teavet, siis võimaluse korral väljastada ainult see osa teabest, millele juurdepääsupiirangud ei laiene. Kuna esitatud teabenõuete korral ei olnud vaide esitaja isik üheselt tuvastatud, siis on vaide esitajal õigus saada ainult seda teavet, mis oleks igapähe võimalik saada (teavet, millele pole kehtestatud juurdepääsupiirangut).

Andmekaitse Inspektsioon on seisukohal, et teabenõuetega soovitud teavet ei ole võimalik täies mahus väljastada. Samuti ei ole võimalik neid osaliselt väljastada, st kattes kinni juurdepääsupiirangulise teabe nendes konkreetsetes dokumentides. Selgituste kohaselt on juurdepääsupiirang märgitud AvTS § 35 lg 1 p 12 alusel ehk tegemist on teabega, mis oluliselt kahjustaks eraelu puutumatust. Nimetatud dokumentides toodud eraeluline teave on lahutamatu seotud PPA-le teinud avalduse esitaja, vaide esitaja ning ka kolmandate isikutega. Samuti on vaide esitajale teada, kes konkreetse avalduse esitas. Seega ka isiku nime eemaldamisel võib nimetatud avalduse sisu teada saamine kahjustada oluliselt selle avalduse esitaja eraelu puutumatust. Kui toimuks juurdepääsupiirangulise teabe eemaldamine (nõ tsenseerimine), siis ei ole ka üheselt selge nende dokumentide sisud. Ka PPA esitatud vastuskirjas toodud selgitustest on võimalik teha järeldusi PPA-le esitatud avaldusest. Nende dokumentide väljastamisel toimuks PPA-le avalduse esitanud isiku ning ka samas avalduses märgitud kolmandate isikute eraelu oluline kahjustamine.

Kui isik küsib ka enda kohta käivaid isikuandmeid isikuandmete kaitse seaduse (IKS) § 19 alusel, siis on samuti võimalik keelduda teatud juhtudel isikuandmete väljastamisest. Nimetatud olukorrad on kirjeldatud ennekõike IKS § 20 lõikes 1. Käesoleval juhul on PPA 03.01.2017 vastuskirjas märkinud keeldumise põhjendusena IKS § 20 lg 1 punkti 1 ehk isikuandmete väljastamist piiratakse, kui see võib kahjustada teise isiku õigusi ja vabadusi. Seega ka IKS võimaldab keelata isikul saada juurdepääs endaga seotud isikuandmetele. Leian, et käesoleval juhul on nimetatud põhjendus isikuandmete väljastamata jätmiseks kohane.

Arvestades eeltoodut jätan vaide rahuldamata.

/allkirjastatud digitaalselt/

Raavo Palu
vaneminspektor
peadirektori volitusel